

Ελληνικό

Εορτολόγιο

«2019»

του

Στυλιανού Κ. Αρίστωνος

Μηνιαίες σταθερές ημέρες

Η νέα σελήνη (νουμηνία), η 2η, 3η, 4η, 6η, 7η και 8η και η τελευταία ημέρα του εκάστοτε ελληνικού μήνα είναι «σταθερές ημέρες», πάει να πεί αυτές οι ημέρες ισχύουν για κάθε μήνα του Ελληνικού αττικού ημερολογίου και ανήκουν στην κατηγορία της Οικιακής Λατρείας. Για τον λόγο αυτό δεν θα αναφέρονται στο παρακάτω ημερολόγιο. Το παρών ελληνικό ημερολόγιο-εορτολόγιο έχει ήδη τεθεί σε συμφωνία με τις σχετικές ημέρες του Γρηγοριανού.

- Νουμηνία (Πανελλαδική, νέα σελήνη): Νουμήνιος Απόλλων, Νουμηνια Άρτεμις, Δίας, Ερμής, Ήρα, Εκάτη, ο Αγαθός Δαίμων και οι ψυχές των προγόνων. Αυτή η ημέρα είναι αφιερωμένη στους θεούς του οίκου. Την ημέρα αυτή τοποθετείται λιβάνι στα αγάλματα των θεών τα οποία στολίζονται με κλαδιά δάφνης και στεφάνια.
- 2η Ισταμένου: Αγαθός Δαίμων, οι ήρωες, δαίμονες και χθόνιοι θεοί.
- 3η Ισταμένου: Τριτομηνίς Αθηνά και Χάριτες, γενέθλια εορτή της Αθηνάς.
- 4η Ισταμένου: Ηρακλής, Ερμής, γενέθλια εορτή της Αφροδίτης Πάνδημος, Έρως.
- 6η Ισταμένου: Άρτεμις (η κάθε 6η ημέρα του κάθε μήνα είναι αφιερωμένη στην Άρτεμη), Σελήναι (οικογενειακά κεράσματα με παραδοσιακές αρτοπροσφορές σε σχήμα ημισελήνου).
- 7η Ισταμένου: Γενέθλια εορτή του Απόλλωνος (αυτή η μέρα ήταν σε όλες τις ελληνικές πόλεις αφιερωμένη στον Απόλλωνα).
- 8η Ισταμένου: Ποσειδώνας και Θησέας.
- 9η Ισταμένου: ιερή ημέρα των Μουσών, του Ηλίου και της Ρέας.
- 18.-19. Μεσούντος: αποτροπαϊκές και καθαρτικές τελετές («διαίτερως μετά το μεσημέρι· γιατί αυτό το μέρος είναι κατάλληλο για τους καθαρμούς, επειδή αυτό το μέρος είναι μειωτικό και ως εκ τούτου κατάλληλο για την αφαίρεση των μiasμάτων που μας βαραίνουν» (Πρόκλος: Υπόμνημα εις τα Ησιόδου Έργα και Ημέρας, 810)
- Τελευταία ημέρα του κάθε μηνός: Δείπνων της Εκάτης, νεκύσια. (Η τελευταία ημέρα του μήνα, είτε έχει 29, είτε 30 ημέρες, ονομάζεται «ένη και νέα, τριακάς».)

Οι μήνες

(Με την 1η Εκατομβαιών ξεκινάει το νέο έτος. Κάθε Ολυμπιάδα διαρκεί από τον Μήνα Εκατομβαιών έως τα τέλη του μηνός Σκιροφοριώνος.)

1. Εκατομβαιών (Ιούλιος-Αύγουστος)
2. Μεταγεινιών (Αύγουστος-Σεπτέμβριος)
3. Βοηδρομιών (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος)
4. Πυανεσιών (Οκτώβριος-Νοέμβριος)
5. Μαιμακτηριών (Νοέμβριο-Δεκέμβριο)

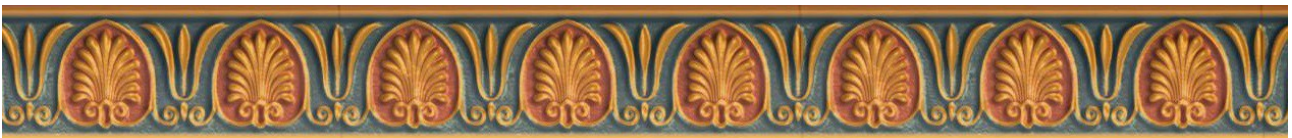
6. Ποσειδεών (Δεκέμβριος-Ιανουάριος)
7. Γαμηλιών (Ιανουάριος-Φεβρουάριος)
8. Ανθεστηριών (Φεβρουάριος-Μάρτιος)
9. Ελαφηβολιών (Μάρτιος-Απρίλιος)
10. Μουνυχιών (Απρίλιο-Μάιο)
11. Θαργηλιών (Μάιος-Ιούνιος)
12. Σκιροφοριών (Ιούνιος-Ιούλιος)

Οι μέρες (Κάθε εβδομάδα αποτελείται παραδοσιακά από δέκα ημέρες, Α' δεκάς, Β' δεκάς, Γ' δεκάς. Η νέα μέρα ξεκινά με τη δύση ηλίου)

1. Ημέρα Σελήνης (Δευτέρα)
2. Ημέρα Άρεως (Τρίτη)
3. Ημέρα Ερμού (Τετάρτη)
4. Ημέρα Διός (Πέμπτη)
5. Ημέρα Αφροδίτης (Παρασκευή)
6. Ημέρα Κρόνου (Σάββατο)
7. Ημέρα Ηλίου (Κυριακή)

Η άνω ονομασία των επτά ημερών «ταξίδεψε» από την ελληνιστική Αίγυπτο στην Ελλάδα. Η παραδοσιακή ελληνική μέτρηση και ονομασία των ημερών είναι τελείως διαφορετική. Για παραπάνω πληροφορίες: Το Ιερό ημερολόγιο του Αττικού έτους.

(Οι σημαντικές γιορτές του Ελληνισμού είναι γραμμένες με **μπλε** χρώμα.)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ «2019» / 2794

Ποσειδεών – Γαμηλιών

Δεύτερο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 02. Αλώα
- 06. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 07. *Νουμηνία του Γαμηλιώνος*
- 13. Θυσία στον Απόλλωνα Δελφίνιο και Λύκειο, Προσφορές στην Κουροτρόφο
- 14. Θυσία στον Απόλλωνα Αποτρόπαιο και Νυμφηγέτη, Προσφορές στις Νύμφες
- 15. Θυσία στην Αθηνά Ηροσουρίοις («των ευνοϊκών ανέμων»)
- 16. Θυσία στην Δήμητρα, Κόρη και στον Δία Βουλαίο
- 18. Λήναια (έως τις 21 του μηνός), Διαγωνισμοί δραματουργίας, Θυσία στον Διόνυσο Ληναίο στην Μύκονο
- 22. Θυσίες στα ιερά της Αρτέμιδος, προσφορές στα σταυροδρόμια
- 25. Τα αγάλματα του Διονύσου στολίζονται με κισσό (κιττώσεις)
- 30. Σπονδή στην Αφροδίτη

24. Ιανουαρίου: Γενέθλια του Επικούρου

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ «2019» / 2794

Γαμηλιών – Ανθεστηριών

Δεύτερο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 02. **Θεογάμια** (Ιερός γάμος του Διός και της Ήρας). Θυσίες στον Ποσειδώνα και την Κουροτρόφο
- 04. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 05. *Νουμηνία του Ανθεστηριώνος*
- 06. Θυσία στον Διόνυσο έριφο
- 15. **Ανθεστήρια Πιθοίγια**
- 16. **Ανθεστήρια Χόες**
- 17. **Ανθεστήρια Χύτροι** (Θυσία στον χθόνιο Ερμή, Υδροφόρια)
- 24. Μικρά Μυστήρια (έως τις 3 Μαρτίου)
- 27. Διάσια προς τιμήν του Μειλίχιου Δία, Σπονδή στον Ήφαιστο

7. Φεβρουαρίου: Γενέθλια του Πρόκλου του διαδόχου

ΜΑΡΤΙΟΣ «2019» / 2794

Ανθεστηριών – Ελαφηβολιών

Δεύτερο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 03. Αρτεμίρια ή Αμαρύνθια προς τιμήν της Αμαρυνθίας ή Αμαρυσίας

- Αρτέμιδος, Μουσικοί αγώνες
- 06. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
 - 07. *Νουμηνία του Ελαφηβολιώνος*
 - 12. **Ελαφηβόλια** (;)
 - 14. **Ασκληπιεία Προάγων**, Προσφορές στον Ασκληπιό
 - 16. Εν Άστει Διονύσια (Τα Μεγάλα Διονύσια, έως τις 4 Απριλίου), Θυσίες στον Διόνυσο και την Γαία
 - 21. Θυσία στον Κρόνο
 - 24. Πάνδια
 - 25. Ανάκεια
 - 27. Σπονδές στην Άρτεμις
 - 28. Γαλάξια προς τιμήν της Ρέας

ΑΠΡΙΛΙΟΣ «2019» / 2794

Ελαφηβολιών – Μουνυχιών

Δεύτερο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 03. Σωτήρια (πανελληνική εορτή στους Δελφούς προς τιμήν του Δία Σωτήρα και του Απόλλωνα Πυθίου. Διαγωνισμοί και προσφορές)
- 05. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 06. *Νουμηνία του Μουνυχιώνος*, Σπονδή στην Αρτέμιδα Μουνυχία
- 09. Ερώτεια (Εορτή προς τιμήν του Έρωτος), τιμητική θυσία στον Ερμαφρόδιτο
- 11. Δελφίνια προς τιμήν του Απόλλωνος, Προσφορές στην Αρτέμιδα Σώτειρα
- 21. Τα **Μουνίχια** (Άρτεμις) στον Πειραιά, γιορτή της Βραυρωνίας Αρτέμιδος, ημέρα νίκης στη Ναυμαχία της Σαλαμίνας
- 23. Καθαρμοί (καθαρτικές τελετές)
- 24. Τα Ολύμπια, προσφορές στον Ολύμπιο Δία, ανθιππασία (διαγωνισμοί)
- 25. Θυσία στον Λεύκασπη, Σπονδές στον Απόλλωνα
- 26. Θυσίες στους Τριτοπάτορες

26. Απριλίου: Γενέθλια του Μάρκου Αυρήλιου

ΜΑΪΟΣ «2019» / 2794

Μουνυχιών – Θαρρηλιών

Δεύτερο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 03. Γενέθλια εορτή της Αθηνάς
- 04. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 05. *Νουμηνία του Θαρρηλιώνος*
- 08. Θυσίες στον Δία, τον Πύθιο Απόλλωνα και Παιών, την Λητό, τον Ερμή και τους Διοσκούρους
- 09. Νηστεία για τα θαρρήλια

- 10. Θυσία στην θεά Δήμητρα-Χλόη στην Ακρόπολη. Τα Δήλια προς τιμήν της Αρτέμιδος και του Δηλίου Απόλλωνα στη Δήλο
- 10. Τα **Θαργήλια** προς τιμήν της Αρτέμιδος και του Απόλλωνος (έως τις 11 του μηνός, όπου διεξάγονται διαγωνισμοί)
- 11. Ιερή ημέρα του Δηλίου, Πυθίου, Πατρώου και Αλεξίκακου Απόλλωνος, του Ηλίου και των Ωρών. Τοποθετούνται ειρεσιώνες στο ναό του Απόλλωνα Πυθίου και στις πόρτες όλων των σπιτιών της Αθήνας.
- 20. Προσφορές στον Επάκριο Δία
- 29. **Καλλυντήρια** και **Πλυντήρια** προς τιμήν της Αθηνάς
- 30. Θυσίες στον Δία

ΙΟΥΝΙΟΣ «2019» / 2794

Θαργηλιών – Σκιροφοριών

Δεύτερο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 03. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 04. *Νουμηνία του Σκιροφοριώνος*
- 06. Αρρηφόρια προς τιμήν της Αθηνάς Πολιάδος
- 06. Προσφορές στον Δία Πολιέα, Ποσειδώνα, την Κουροτρόφο, Άγλαυρο και Πάνδροσο
- 12. Προσφορές στον Ηρακλή, τους Τριτοπάτορες και τις Υακινθίδες (Νύμφες)
- 15. **Σκιροφόρια** (θυσίες στην Αθηνά Σκιράδα, τον Ερεχθέα Ποσειδώνα και τον Ήλιο), Θυσίες στους Τριτοπάτορες (μάχη του Μαραθώνα)
- 17. Διπόλεια προς τιμήν του Δία Πολιέως
- 27. Σπονδές στην Αθηνά

ΙΟΥΛΙΟΣ «2019» / 2795

Σκιροφοριών – Εκατομβαιών

Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 02. ή 03. **Δισωτήρια** προς τιμήν του Διός Σωτήρος και της Αθηνάς Σωτείας, Προσφορές στον Ασκληπιό και την Υγεία
- 02. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 03. *Νουμηνία του Εκατομβαιώνος*, Ελληνική πρωτοχρονιά κατά το Αττικό ημερολόγιο (Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδας ή Έτος 2795 μετά την πρώτη Ολυμπιάδα)
- 06. **Χαρίσια-Αφροδίσια**
- 14. **Κρόνια** (διαγωνισμοί προς τιμήν του Κρόνου και των Μοιρών στην Ολυμπία)
- 18. Τα Συνοίκια, ετήσια θυσία στην θεά Ειρήνη
- 19. Ιδιωτικές θυσίες προς τιμήν των Ηρώων και Ηρωίδων
- 21. Τα Μεγάλα Νεμέσια προς τιμήν της θεάς Νέμεσις και της Θέμιδας, Γυμνικοί αγώνες εφήβων

- 22. Δελφική γιορτή προς τιμήν του Απόλλωνος
- 23. Θυσίες στην Κουροτρόφο και στην Αρτέμιδα (Δήμος Ερχιάς)
- 25. Σπονδές στον Ερμή, θυσίες στον ήρωα και μάντη Αμφιάραο
- 25. Παναθήναια (έως τις 12 του μηνός· ιπποδρομίες, μουσικοί και άλλοι διαγωνισμοί για ενήλικες, εφήβους και παιδιά)
- 30. Προσφορές στην Αθηνά Πολιάδα, Αθηνά Υγεία, Αθηνά Νίκη και στον Έρωτα. (Περιεφέρεται ο πέπλος της Αθηνάς και λαμβάνει χώρα η λαμπαδηδρομία.)
- 31. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ «2019» / 2795

Εκατομβαιών – Μεταγειτινιών

Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 01. *Νουμηνία του Μεταγειτινιώνος*
- 02. **Ηράκλεια** (;)
- 07. **Μεταγείτνια** προς τιμήν του Μεταγειτινίου Απόλλωνος (;)
- 12. Προσφορές στον Δία Πολιέα, στην Αθηνά Πολιάδα, την Δήμητρα και τον Λύκειο Απόλλωνα (;)
- 14. Ιδιωτικές θυσίες στον Διόνυσο
- 15. Κόσμησις του Αγάλματος της Ήρας, Ηραία (στην Δήλο)
- 16. Κουροτρόφος, Έκατη και Άρτεμις (Δήμος Ερχιάς)
- 19. Θυσίες στις Ηρωίδες
- 20. Θυσία στην Ήρα Τελχίνια
- 25. Θυσίες στον Δία Επόπτη (Δήμος Ερχιάς)
- 28. Σπονδές στην Περσεφόνη και Δήμητρα
- 30. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 31. *Νουμηνία Βοηδρομιώνος*

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ «2019» / 2795

Μεταγειτινιών – Βοηδρομιών

Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 01. Νικητήρια προς τιμήν της Νίκης
- 02. Νίκη στις Πλαταιές
- 03. Θυσία στον Δία Ελευθέριο
- 04. Γενέσια προς τιμήν των προγόνων
- 05. Άρτεμις Αγροτέρα, **Γιορτή της νίκης στη Μάχη του Μαραθώνα** (Τιμούνται οι πολεμιστές που έπεσαν υπέρ πατρίδας στη Μάχη του Μαραθώνα)
- 06. **Βοηδρόμια** προς τιμήν του Απόλλωνα Βοηδρομίου
- 11. Χαριστήρια, θυσία στην Αθηνά (ευχαριστήριες προσφορές για την ελευθερία)
- 11. Τα Δημοκράτια προς τιμήν της δημοκρατίας και της ελευθερίας

- 12. Ιδιωτικές θυσίες στην Δήμητρα, την Κόρη, τον Διόνυσο και άλλους θεούς
- 14. Ελευσίνα τα μεγάλα / Τα μεγάλα Ελευσίνα Μυστήρια (14., 15., 16., 18., 19., 20.: καθαρμοί, μεγάλες θυσίες, πομπή, οι ιερές τελετές, νηστεία, τελετή στο τελεστήριον, επιστροφή των μνημένων στις οικίες τους)
- 16. ή 17. [Επιδαύρια / Ασκληπιεία](#)
- 18. Ιδιωτικές θυσίες στον Διόνυσο και τους άλλους θεούς
- 26. Θυσίες στις νύμφες, στον Αχελώο, την Άλοχο, τον Ερμή, την Γαία (Δήμος Ερχιάς) και την Αθηνά (Δήμος Τείθρας)
- 27. Σπονδές στον Ποσειδώνα
- 28. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 29. *Νουμηνία Πυανεσιώνος*

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ «2019» / 2795

Βοηδρομιών – Πυανεσιών

Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 04. Προηρόσια (γιορτή των πρώτων καρπών), Οσχοφόρια προς τιμήν της Αθηνάς Σκιράδος
- 05. [Πυανέγνια](#) (τοποθετούνται ειρεσιώνες στις πόρτες των σπιτιών), Ιδιωτικές θυσίες στον Απόλλωνα και την Αρτέμιδα
- 06. Τα Θησεΐα, Τα Κυβερνήσια
- 07. Τα Στήνια προς τιμήν της Δήμητρος και της Κόρης
- 08. Θυσία στην Δήμητρα
- 09. Θεσμοφόρια (έως τις 11 του μηνός· γιορτή της Δήμητρας· γυναικεία γιορτή),
- 12. Προσφορές στις Ηρωίνες
- 24.-26. Απατούρια (η πρώτη μέρα ονομάζεται δόρπια, η 2η ανάρρυσις, η 3η κουρεώτις), Δείπνα στον κύκλο συγγενών και μελών της φρατρείας και θυσίες προς τον Φράτριον Δία, την Φράτρια Αθηνά και τον Διόνυσο
- 27. Χαλκεία (εορτή προς τιμήν της Αθηνάς Εργάνης και του Ηφαίστου), Θυσία στην Αθηνά Αρχηγέτιδα
- 27. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 28. *Νουμηνία Μαιμακτηριώνος*
- 29. Σπονδές στον Άρη

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ «2019» / 2795

Πυανεσιών – Μαιμακτηριών

Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 06. ή 19. [Τα Πομπαΐα](#) προς τιμήν του Δία (καθαρτικές τελετές)
- 10. Τα Νυκτοφυλάξια προς τιμήν της Δήμητρας και της Κόρης στην Δήλο
- 12. Σπονδές στον Δία και στον Ερμή; Σπονδές σε όλους που που θυσίασαν τη ζωή τους για την ελευθερία της Ελλάδας στη μάχη των Πλαταιών

- 13. Δραματουργικοί διαγωνισμοί
- 14. Θυσία στον Δία Γεωργό
- 26. Σπονδές στον Διόνυσο
- 26. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 27. *Νουμηνία Ποσειδεώνος*
- ;. Θυσίες στον Μειλίχιο Δία (για έναν ήπιο χειμώνα και μια καλή συγκομιδή για το νέο έτος). Ο γράφων θυσιάζει στον Δία Μειλίχιο στις 16 ή 29 Μαιμακτηριών (12 ή 25 Νοεμβρίου). Η ακριβής ημερομηνία δεν είναι γνωστή.
- **Μαιμακτήρια**, η ακριβής ημερομηνία δεν είναι γνωστή

6. Νοεμβρίου: Γενέθλια του αυτοκράτορα Ιουλιανού

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ «2019» / 2795

Μαιμακτηριών – Ποσειδεών

Τρίτο έτος της 699ης Ολυμπιάδος

- 01. Πληρώσια (θυσίες στον Δία)
- 04. **Ποσειδία** προς τιμήν του Ποσειδώνα (στις 21 του μηνός στην Δήλο)
- 06. Διονύσια τα μικρά (;)
- 10. Θυσίες στον Ποσειδώνα Ασφάλειο, Ορθόσιο, Θεμελιούχο. Διαγωνισμοί πυγμαχίας
- 12. Θυσίες στον Δία Όριο και Πετρεύς
- 15. Ιδιωτικές θυσίες στους ανέμους
- 18. Τα Γαλάξια προς τιμήν του Απόλλωνα (;)
- 22. Αλώα
- 26. *Τριακάς, Ένη και Νέα. Δείπνον Εκάτης*
- 27. *Νουμηνία του Γαμηλιώνος*

15. Δεκεμβρίου: Γενέθλια του αυτοκράτορα Νέρωνα

Η τελευταία νύχτα του μήνα είναι αφιερωμένη στην Νυξ και την Δίκη

Ημερομηνίες γεννήσεως ερευνητών και επιστημόνων που συνέβαλαν, ο καθένας με το δικό του τρόπο και συγγραφικό έργο, στην αποκατάσταση του Ελληνισμού, της μυθολογίας και των συμβόλων του:

- 04. Ιανουαρίου: J. P. Vernant
 - 16. Ιανουαρίου: Κώστας Παπαϊωάννου
 - 20. Μαρτίου: Johann Christian Friedrich Hölderlin
 - 02. Μαΐου: Johannes Geffcken
 - 11. Μαΐου: Κορνήλιος Καστοριάδης
 - 15. Μαΐου: Thomas Taylor
 - 23. Μαΐου: Karlheinz Deschner
 - 25. Μαΐου: Jacob Burckhardt
 - 22. Ιουνίου: Walter Friedrich Otto
 - 26. Ιουλίου: C. G. Jung
 - 28. Αυγούστου: Johann Wolfgang von Goethe
 - 09. Σεπτεμβρίου: Jane Ellen Harrison
 - 21. Σεπτεμβρίου: Hugh Lloyd-Jones
 - 15. Οκτωβρίου: Friedrich Wilhelm Nietzsche
 - 19. Οκτωβρίου: Louis Menard
 - 22. Δεκεμβρίου: Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff
-

Πηγές:

[HMEPA](#)

[Sacred Attic Calendar](#)

[Baring the Aegis](#)

[Hellenismos Today](#)

[August Mommsen: Feste der Stadt Athen im Altertum, geordnet nach attischem Kalender, Leipzig 1898 \(archive.org\)](#)

Βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη του Ελληνικού αττικού ημερολογίου:

Bruit Zaidman, Louise / Schmitt Pantel, Pauline: *Η θρησκεία στις ελληνικές πόλεις της κλασικής εποχής*, Αθήνα 2004

Λάβρυς: *Ελληνικός Πολυθεϊσμός: Οικιακή Λατρεία*, Αθήνα 2014